

Informace pro žadatele o certifikaci procesu lepení

Informace o lepení v průmyslu v souvislosti s normou DIN 6701

Dodržování požadavků normy DIN 6701 a souvisejících předpisů je nástrojem pro zajištění systému řízení procesu lepení při výrobě kolejových vozidel a jejich dílů. Jedná se o německou normu. V současné době není pro lepení dílů kolejových vozidel norma evropská, nicméně je v projednávání. V březnu byla vydána obecná německá norma pro zajištění kvality lepených spojů DIN 2304-1.

Podnik, který vyrábí, provádí konstrukci, prodej a nákup nebo servis lepených dílů kolejových vozidel se musí prokázat platným certifikátem dle této normy v případě:

- že to požaduje EBA (Eisenbahn Bundesamt - Německý drážní úřad)
- že to požaduje zákazník

Pokud jde o kolejová vozidla, která vlastní nebo provozují Německé dráhy nebo pohybují se vozidlo na spolkových drahách, platí požadavek EBA.

Do oblasti platnosti normy **spadá** např. výroba izolačních skel a sendvičových dílů.

Do oblasti platnosti normy **nespadá** např. zajišťování závitů (šroubové spoje), výroba a opravy laminovaných dílů (bez lepení funkčních dílů), překližka, zalévání elektroniky, vulkanizace.

Revize normy DIN 6701 proběhla v roce 2014. Revize byla oficiálně vydána jako platná norma na konci roku 2015.

Norma má čtyři díly:

DIN 6701-1 Základní pojmy a předpisy,

DIN 6701-2 Kvalifikace podniků, zajištění kvality

DIN 6701-3 Konstrukce a proces validace lepených dílů

DIN 6701-4 Prováděcí pravidla a zajištění kvality lepení

Výrobce lepených dílů kolejových vozidel musí zohlednit další platné předpisy jako např. směrnici DVS 3310 / DIN 2304-1 - Požadavky na kvalitu v oblasti techniky lepení,

DVS 3311 - Dozor lepení, úkoly a odpovědnost,

předpisy pro vyhodnocení lepených spojů např. DVS 1618 apod.

Revize (2015) normy DIN 6701 obsahuje zapracování částí poměrně rozsáhlého a dosud závazného A-Z sborníku.

Náročnost plnění požadavků normy závisí na certifikační třídě A1 – A3.

O požadavku na certifikační třídu rozhoduje výrobce nebo zákazník podle zatřídění konstrukčních dílů. Zatřídění konstrukčního dílu navrhuje konstruktér a schvaluje odpovědný dozor lepení.

Zatřídění konstrukčního dílu do A1 – velké požadavky na bezpečnost

Zatřídění konstrukčního dílu do A2 – střední požadavky na bezpečnost

Zatřídění konstrukčního dílu do A3 – malé požadavky na bezpečnost

Bude zavedena třída Z pro nekvalifikované spoje.

Požadavky normy na technické vybavení provozu závisí na konkrétním typu výroby a jejím rozsahu.

Požadavky normy DIN 6701 na personál lepení

Platnost	Třída lepeného spoje		
	A1	A2	A3
	Požadovaná kvalifikace odpovědného dozoru lepení / zástupce dozoru lepení		
Konstrukce a procesní plánování	Stupeň 1 / stupeň 1 ^c	Stupeň 2 / stupeň 2 ^c	Stupeň 2 ^a / stupeň 2 ^c
Výroba	Stupeň 2 ^d / stupeň 2 ^b	Stupeň 2 / stupeň 2 ^b	Stupeň 2 ^a / stupeň 2 ^c
Opravy	Stupeň 2 ^d / stupeň 2 ^b	Stupeň 2 / stupeň 2 ^b	Stupeň 2 ^a / stupeň 2 ^c
Nákup, obchodování, montáž	Stupeň 2 ^a / stupeň 2 ^a	Stupeň 2 ^a / stupeň 2 ^a	bez lepičského kvalifikačního stupně
Pověření třetích stran	Stupeň 2 / stupeň 2 ^b	Stupeň 2 / stupeň 2 ^b	bez lepičského kvalifikačního stupně

a - nebo doložení specifických znalostí

b - pokud je požadováno, aby byl odpovědný dozor lepení stále k dispozici, jinak je možné jmenování nerovnoprávného zástupce dozoru lepení s nižším kvalifikačním stupněm

c - pokud je požadováno, aby byl odpovědný dozor lepení stále k dispozici, jinak je možné jmenování nerovnoprávného zástupce dozoru lepení bez lepičského kvalifikačního stupně, který zajistí, že během nepřítomnosti odpovědného dozoru lepení nebudou přijata žádná rozhodnutí

d - kvalifikace druhého stupně je dostačující jen tehdy, pokud je zajištěno, že nejsou potřebné žádné rozhodovací kompetence v oblasti konstrukce a procesního plánování.

V případě odchylek od existující dokumentace lepení je nutné navíc zajistit zapojení dalšího dozoru lepení stupně 1, a to i externě.

Stupeň 1 = Evropský inženýr lepení

Stupeň 2 = Evropský specialista lepení

Stupeň 3 = Evropský praktik lepení

Informace ke kvalifikačním kurzům naleznete na našem webu.

Srovnatelná kvalifikace na základě prokázaných odborných znalostí získaných v akreditovaném vzdělávacím zařízení dle normy DIN EN ISO/IEC 17024 při doložení dostatečných odborných zkušeností je možná.

Požadavek na personál lepení a jejich počet souvisí s certifikační třídou a rozsahem výroby. Dostatečný počet personálu lepení je vhodné konzultovat s auditorem.

Požadavky na certifikaci:

Pro udělení certifikátu dle DIN 6701 v požadované třídě je nutné vyplnit a podat žádost o certifikaci procesu lepení s přílohami na formuláři CO SVV Praha s označením SD VI-L.

Žadatel o certifikaci musí úspěšně absolvovat certifikační prověrku – audit. V procesu auditu auditor posuzuje veškerou související dokumentaci, provádí kontrolu procesu lepení, posuzuje technické vybavení a prostory pro lepicí procesy, skladování a související provozní prostory, kontroluje kvalifikace personálu lepení, provádí odborné pohovory s personálem lepení, namátkově kontroluje vybrané projekty. Žadatel o certifikaci musí předvést ukázkové lepení v požadované třídě.

Platnost, podmínky a postup certifikace:

Certifikát na proces lepení podle DIN 6701-2 je možné vystavit na 3 roky. Během období platnosti certifikátu je nutno absolvovat minimálně jeden dozorový audit, obvykle do 18 měsíců od prvotního auditu.

Dozor certifikovaného klienta se provádí v plném rozsahu auditované normy pro proces lepení, plánovaný časový rozsah je oproti certifikačnímu auditu zpravidla poloviční.

Termín dozorového auditu je oznámen certifikovanému klientovi, není-li sjednáno jinak, minimálně 2 týdny před jeho provedením.

Podstatné změny podmiňující udělení certifikátu je firma povinna oznámit uznané certifikační organizaci. Je na rozhodnutí uznané certifikační organizace, zda je nutné provést audit z důvodu těchto změn.

Po absolvování auditu vypracuje auditor zprávu z auditu. V ní uvede mimo jiné zjištění z auditu. Kategorizace zjištění je následující:

- (1) Závažná neshoda, systémová - kritická neshoda = nesplněno
- (2) Méně závažná neshoda, odchylka – částečně splněno, ještě akceptovatelné
- (3) Příležitosti ke zlepšování – možnosti pro zlepšování SM
- (4) Zvláštní ujednání – ujednání, např. pro dodatečné dokládání existujících dokumentů nebo ujednání k dalšímu postupu certifikace

V případě zjištění klasifikace (1) – závažná neshoda, zpracuje a realizuje prověřovaný klient nápravná opatření, jejichž realizaci klient dokládá auditorskému týmu k určenému datu. V závažných případech je realizace těchto opatření prověřena u klienta tzv. kontrolním auditem. V případě zjištění klasifikace (2), (3) zpracuje klient opatření, jejichž realizaci dokládá auditorskému týmu nejpozději při další dozorové akci.

Udělení certifikátu je možné na základě splnění následujících podmínek:

- splnění všech certifikačních požadavků klientem,
- na základě přezkoumání podkladů z auditu nezávislým pracovníkem, s kladným závěrem z auditu a s doporučením vydat certifikát,
- na základě schválení, resp. kladného rozhodnutí Certifikačního orgánu.

Před předáním certifikátu je nutné, aby statutární zástupce certifikovaného subjektu potvrdil tzv. Prohlášení o dodržování závazků vyplývajících z certifikace (SD VII-L).

Certifikát, který obsahuje všechny náležitosti je předán klientovi po splnění všech certifikačních požadavků, uhrazení finančních závazků za certifikační řízení podle Ceníku certifikačních výkonů CO SVV Praha pro proces lepení (SD IV-L).

Firmy disponující certifikátem dle DIN 6701 jsou uvedeny v registru firem certifikovaných dle DIN 6701 na www.din6701.de. Heslo pro vstup je bezplatné. Registr slouží rovněž pro vyhledávání kvalifikovaných výrobců potenciálními odběrateli.

Pro snadnější přípravu na samotný audit lze objednat provedení předauditu.

Proces předauditu i auditu probíhá v úředním jazyce žadatele nebo ve sjednaném jazyce.

Podmínky pro udržování certifikace:

- podrobení se pravidelnému dozoru jehož postup je popsán výše,
- při každé změně, která má vliv na údaje uvedené v certifikátu a podmínky, za kterých byl certifikát vystaven, je klient povinen změnu bez prodlení nahlásit, a to veškeré i předpokládané změny týkající se předmětu certifikace, zvláště údajů uvedených na certifikátu v přiměřené lhůtě, nejdéle však do 1 měsíce od provedení změny.

Podmínky pro rozšiřování certifikace:

- klientem podaná Žádost o rozšíření rozsahu certifikace (SD VI-L). Specifikace rozsahu rozšíření musí být úplná,
- dokumentace procesu lepení musí být náležitě doplněna v rozsahu odpovídajícím požadovanému rozšíření,
- při posouzení na místě musí být prokázána shoda s požadavky normy na proces lepení, v rozsahu změny certifikace uvedené v Žádosti o certifikaci podané klientem a dokumentovaného systému pro proces lepení,
- v případě neshod určit a splnit opatření k nápravě.

Podmínky pro pozastavení, ukončení omezení rozsahu certifikace, odnětí certifikátu:

Certifikační orgán vydá informaci o pozastavení na svých webových stránkách a pro klienta zformuluje opatření, potřebná k ukončení pozastavení a obnovení certifikace. Pokud v době, která byla Certifikačním orgánem stanovena, nedojde k vyřešení problémů, které vedly k pozastavení, musí vést tato skutečnost k odnětí nebo omezení certifikátu. Ve většině případů doba pozastavení nemá trvat déle než 6 měsíců.

Pro odnětí certifikace, případně ukončení na žádost klienta, klient ukončí používání veškerých reklamních prostředků obsahujících odkaz na certifikaci tak, aby se zajistilo, že klient nadále neposkytuje žádné informace o tom, že jeho certifikace je stále platná. Pokud je rozsah certifikace omezen, musí Certifikační orgán provést odpovídající opatření a upravit formální dokumenty tak, aby bylo zřejmé, že omezení bylo klientovi sděleno, je zapracováno do certifikační dokumentace a veřejně dostupných informací.

Posuzování přezkoumání nebo rozhodnutí potřebná pro řešení pozastavení certifikace musí být ukončena v souladu s aplikovatelnými částmi certifikačních norem.

Certifikát může být pozastaven nebo odejmut v případě nedodržování certifikačních podmínek, které jsou specifikovány v Žádosti o certifikaci (SD VI-L) a v Prohlášení o dodržování závazků vyplývajících z certifikace (SD VII-L).

Certifikační orgán musí pozastavit certifikaci v případech, že:

- certifikovaný SM klienta trvale nebo vážně selhává při plnění certifikačních požadavků na efektivitu SM, tzn. že došlo ke změně, vedoucí k nefunkčnosti SM,
- certifikovaný klient nedovolí provedení dozorových auditů a opakované certifikace v požadované četnosti,
- certifikovaný klient dobrovolně požádal o pozastavení,
- oprávněná a prověřená stížnost na držitele certifikátu,
- při dozoru zjištěné vážné neshody v plnění certifikačních požadavků, kritérií a závazků, které jsou specifikovány v podané žádosti o certifikaci a v prohlášení o dodržování závazků,
- pominutí podmínek, za kterých byl vydán certifikát,
- nedodržování závazků vyplývajících z certifikace.

Při pozastavení je certifikace dočasně neplatná.

Obnovení platnosti certifikátu:

Chce-li certifikovaný klient obnovit účinnost pozastaveného certifikátu, musí o obnovu požádat certifikační orgán písemně do půl roku od data pozastavení. Certifikační orgán pak zahájí po obdržení žádosti přípravu a následně provede mimořádný dozorový audit u klienta. Pokud je certifikace po pozastavení obnovena, musí Certifikační orgán provést odpovídající opatření a upravit certifikační dokumenty tak, aby byly k dispozici všechny potřebné údaje, podle kterých je proces lepení nadále certifikován.

Pokud klient o obnovu účinnosti certifikátu nepožádá v uvedeném termínu, po jeho uplynutí Certifikační orgán certifikát odejme.

Změny v rozsahu platnosti certifikátu:

Projeví-li klient zájem o rozšíření rozsahu certifikace (uvedeném v platném certifikátu), podá Žádost o certifikaci na formuláři SD VI-L, ve kterém vyplní základní identifikační údaje a určí požadovanou změnu rozsahu certifikace a zašle CO SVV Praha.

Na základě přezkoumání vyplnění Žádosti o certifikaci (o rozšíření rozsahu) a její registrace proběhne ve smluvně dohodnutém termínu mimořádný dozorový audit.

Pokud požádá klient o omezení rozsahu certifikace nebo provedení dalších změn v platném certifikátu, posoudí Certifikační orgán vliv změn uvedených klientem na plnění certifikačních kritérií a závazků. Na základě výsledků posouzení, rozhodne certifikační orgán o možnosti vydat nový certifikát přímo, nebo rozhodne o posouzení oprávněnosti těchto změn formou mimořádné dozorové akce.

Změny certifikátu nemají vliv na dobu jeho platnosti.

Řešení námitek, odvolání a stížností:

Certifikační orgán SVV Praha má pro řešení námitek, odvolání a stížností zpracován postup (PP3), který je klientům k nahlédnutí u vedoucího CO, zahrnuje:

Námítka - podává certifikovaný klient proti postupu nebo zjištění CO SVV Praha vedoucímu posuzovateli/auditorovi při posuzování certifikačních požadavků v rámci auditu na místě. Námítka mohou být uplatněny při závěrečném projednávání zjištění ve Zprávě z auditu (F70-L). Pokud není námitka vyřízena na místě s vedoucím posuzovatelem, je řešena v rámci dalšího certifikačního řízení, při přezkoumání certifikačního případu nezávislým posuzovatelem. Rozhoduje vedoucí Certifikačního orgánu nebo jeho zástupce.

Odvolání je možné podat proti všem rozhodnutím Certifikačního orgánu v procesu certifikace, a to zejména proti pozastavení, odejmutí nebo neudělení certifikátu.

Stížnosti mohou být podávány klientem nebo jinou osobou v jakékoliv fázi certifikačního procesu, a to písemnou formou vedoucímu CO SVV Praha.

Odvolání se podávají písemně do 15 dnů od rozhodné skutečnosti proti níž směřují.

Rozhodující je stvrzené datum podání. Příjem odvolání musí být zaznamenán, potvrzen na kopii, případně na stejnopise odvolání. Zmeškání lhůty k odvolání může být prominuto, avšak ve zcela výjimečných případech. Odvolání proti rozhodnutím nemají odkladný účinek, až na mimořádné důvody, které může vedoucí CO SVV Praha zohlednit po projednání v Certifikační radě.

Odvolatel musí být informován o postupu vyřizování a o výsledku jeho odvolání.

Přezkoumáním, vyřizováním ani rozhodováním o předmětu odvolání nebo stížnosti nesmí být pověřeni pracovníci CO SVV Praha, kteří byli do něho zapojeni nebo o něm rozhodovali. V případě odvolání proti pozastavení certifikátu, odejmutí certifikátu, neudělení certifikátu musí proto odvolání vyřizovat odlišné osoby, než ty, které prováděly audit a rozhodovaly o certifikaci. Rozhodnutí o odvolání nebo stížnosti musí být sděleno tomu, kdo je podal, a to písemnou formou, v běžných případech nejpozději do 1 měsíce od data převzetí.

Certifikační orgán musí stanovit spolu s klientem a tím, kdo stížnost podal, zda, a pokud ano, v jakém rozsahu budou předmět stížnosti a rozhodnutí o ní zveřejněny.

Při podání odvolání je nutno uhradit pořádkový poplatek podle Ceníku certifikačních výkonů, který se v případě uznání vrací.

Změny požadavků na certifikaci

Pokud CO SVV Praha musí provést změny svých požadavků na certifikaci, je klient vhodnou formou (písemně, prostřednictvím seminářů, přes www stránky ad.) informován. Současně je sdělena i lhůta, do kdy je třeba provést nezbytné úpravy i ze strany klienta. Tyto úpravy jsou po skončení lhůty prověřovány v rámci certifikace: pravidelného nebo mimořádného dozoru (vyvolaného z podnětu Certifikačního orgánu nebo certifikovaného klienta).

Mimořádné audity / dozor

Mimořádné audity/dozory v průběhu platnosti certifikátu u certifikovaného klienta jsou v podstatě audity prováděné mimo naplánované termíny dozorových auditů. Jsou určeny k prověření důvodnosti podnětu, zpochybnujícího dodržování certifikačních kritérií a závazků nebo v případech, kdy došlo ke změnám, které podmiňovaly udělení certifikátu (např. personální změny lepičského dozoru, změny předmětu certifikace, ale i změny postupů, metod, vybavení a prostor v případě žádosti o rozšíření certifikátu.

Mimořádný audit / dozor se může uskutečnit v závažných důvodech i do 24 hodin po oznámení certifikovanému klientovi vedoucím certifikačního orgánu.

Mimo výše zmíněné důvody může být vykonán audit v mimořádném termínu jako:

Následný (kontrolní) audit – provádí se v případě, kdy k zjištěným závažným neshodám mají být určena a realizována opatření k nápravám, která lze ověřit pouze na místě. Realizace opatření a odstranění neshod, které brání ukončení certifikačního případu a vydání certifikátu, se posoudí v rámci tohoto auditu. Tento audit může být proveden i v případě, kdy do určené doby CO SVV Praha neobdrží navržená opatření k nápravě ani zprávu o jejich realizaci. Probíhá dle zavedeného postupu PP L2.

Mimořádný audit na žádost klienta - v případě, že auditor prokázal několik kritických neshod a celkovou nepřipravenost procesu lepení k certifikaci, je možno opakovat, na základě žádosti certifikovaného klienta (podané nejdéle do 6-ti měsíců od posledního auditu), certifikační audit v celém rozsahu. Jedná se vlastně o nové certifikační řízení od začátku v souladu s PP L1 - Postup pro provádění certifikace po uplynutí zmíněné nezbytně nutné doby k zavedení požadavků pro proces lepení a odstranění kritických neshod.

Narychlo oznámené audity / Mimořádné audity

mohou být vykonávány v krátké lhůtě u certifikovaných klientů za účelem prošetření stížnosti, nebo jako reakce na změny, nebo jako následek pozastavení platnosti certifikátu klienta.

V takových případech:

- a) CO SVV Praha má v Informacích (SD V-L) popsán postup při tomto druhu auditu a podmínky, při kterých mají být narychlo oznámené audity realizovány,
- b) CO SVV Praha musí výběru auditorů pro tento druh auditů věnovat zvýšenou péči, jelikož klient nemá příležitost podat námítky proti členům auditorského týmu.

Rozšiřovací audit - je prováděn na základě podání žádosti o rozšíření rozsahu již udělené certifikace, s jasným specifikováním požadovaného rozsahu, na formuláři SD VI-L certifikovaným klientem. Po přezkoumání žádosti jsou určeny všechny činnosti nezbytné k rozhodnutí, zda rozšíření rozsahu může být uděleno či nikoliv.

V případě kladného rozhodnutí může být posouzení vykonáno spolu s prověřením při dozorovém nebo opakovaném (recertifikačním) auditu.

V případě, že rozšiřovací audit bude proveden při opakovaném (recertifikačním) auditu, bude se postupovat podle vývojového diagramu PP L1.

Z certifikačního, dozorového i z mimořádných auditů obdrží klient vždy zprávu z auditu (F70-L), která je potvrzena zúčastněným auditorem a doplněna o přezkoumání nezávislým assessorem a rozhodnutím vedoucího CO SVV Praha.